

Niels Schjørrings (I:) Kirke-Melodierne 1781 og (II:) Choral-Bog 1783. Udgivet i facsimile af Samfundet Dansk Kirkesang med historisk indledning og melodifortegnelse af Ea Dal. Mit einer Zusammenfassung in deutscher Sprache. Dan Fog Musikforlag, København, 1978. 16+72 pp., 76 pp. (2 bd.).

I 1970 udsendte Samfundet Dansk Kirkesang facsimilietryk af Breitendichs koralbog, den første officielle danske, der udkom 1764. Nu foreligger dette værks efterfølger, Niels Schjørrings koralbogsudgaver fra 1781 og 83 i en meget smuk gengivelse med en introduktion af Ea Dal. Bd. I indeholder *Kirke-Melodierne* til Guldbergs salmebog fra 1778 »For Claveer med udsatte Middelstemmer« og 83-udgaven med de samme melodier i generalbas. Det skal hertil bemærkes, at udsættelserne, harmonierne, er de samme i de to bøger. Når Schjørring har villet udsende to bøger med det samme melodisk-harmoniske indhold, skyldes det nok den kendsgerning, at generalbassen ikke mere var så udbredt i amatørkredse, idet netop titlen *Kirke-Melodier ... »For Claveer«* tager sigte på fremførelse såvel i kirken som i hjemmet. »Claveer« var ganske vist stadig den gængse betegnelse for et »tasteinstrument«, hvad enten det var orgel eller klaver (cembalo). Udgaven 1783 er med sin generalbas den traditionelle »organist«-bog. Pudsigt nok blev den næste danske koralbog, Zincks, fra 1801, udsendt i generalbas, og først i 1820 kom R. Andersens udgave med Zincks satser »udsatte to, tre og fiirstemmige for Sang«. I sin introduktion gør Ea Dal opmærksom på, at Schjørring har fået sine udsættelser gennemsete og rettede af ingen ringere end C.Ph.Em. Bach i Hamburg. Ea Dal peger på, at Schjørring i modsætning til Breitendich har færre forsiringer, men der nævnes dog intet om, at Schjørring næsten konsekvent anvender triller, praltriller og lignende på ganske traditionel vis over hver penultimanode i

kadencer, også ved lineslutninger. Der anvendes her forskellige tegn, bl.a. trillen begyndende nedefra, som den findes hos J.S. Bach. Jeg synes den gamle instrumentale forsiringspraksis burde have været nævnt, bl. a. med henvisning til Ph.Em. Bach, hvis satser kan være yderst overforsirede, og faderen J.S. Bach har lignende små koralsatser med triller i bl. a. A.M. Bachs *Klavierbüchlein*. Ea Dal nævner endvidere, at udsættelserne hos Schjørring er langt rigere end i Breitendichs bl. a. gennem udstrakt brug af gennemgangsnoder og fremfor alt mellemdominanter (som hun dog ikke omtaler). Den harmoniske spænding, der går igennem næsten alle Schjørrings satser peger så afgjort i retning af Bach, og når Ea Dal lidt efter siger, at Zincks udsættelser ikke er så varierede, beror dette på den stilistiske kendsgerning, at vi med Zinck, selvom han var elev af C.Ph.Em. Bach, nu befinder os i den klassiske periode med dens enkelhed, som Zinck netop her i landet lærte hos J.A.P. Schulz. Denne udsendte foruden sine *Lieder im Volkston*, 1784 samlingen »Johann Peter Uzens lyrische Gedichte religiösen Inhalts«, der året efter kom med danske tekster af Edv. Storm.

Forhåbentlig vil Samfundet Dansk Kirkesang følge den påbegyndte facsimile-serie op med et nytryk af Zincks koralbog fra 1801. Heri findes satser, der synges den dag i dag i den danske kirke, og nogle af Zincks originale melodier med deres fine enkle udsættelser burde nok blive kendte.

Bengt Johnsson